

Huvudman

Borlänge kommun
kommun@borlange.se

Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan
Ornäs skola i Borlänge kommun

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Borlänge kommun en anmärkning avseende brister rörande beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9. Borlänge kommun ska senast **den 9 augusti 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa **påtalade brister**. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen genom kopior på betygskatalog för årskurs 9 vårterminen 2024 samt lärarförteckning för samma period.

Beslutet om anmärkning får inte överklagas (28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2024:2919) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2024 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg och betygskatalog avseende årskurs 9. Ornäs skola i Borlänge kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 9 april 2024. Som en del av tillsynen har även en intervju med biträdande rektor och rektorn genomförts och dokumentation har granskats, bland annat betygskatalog en förteckning över undervisande personal och anställningsavtal på modersmåslärarna samt intervju med rektorn och biträdande rektor. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna i årskurs 9 och betygskatalogen från höstterminen 2023 avseende dessa elever. En intervju har genomförts av skolans rektor. Betygskatalogen förs på papper och består av en sida med en tabell där elevernas namn och personnummer framgår samt elevernas samtliga betyg. Därtill finns även en kolumn benämnd *Anteckningar* samt en kolumn med elevens meritvärde. Nedanför tabellen finns information om vilken klass och termin betygskatalogen avser samt information om huvudman, skolenheten, skolenhetskod och lägeskommun. Vidare finns en teckenförklaring. På ett separat blad finns en översikt över vilka lärare som är betygssättande i respektive ämne med deras signaturer och datering för betygssättning samt information om klass, termin, huvudman, skolenhet, skolenhetskod och lägeskommun. Betygen är daterade mellan den 14 och den 20 december 2023.

Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation och vilken lärare som har ansvarat för undervisningen i respektive ämne under höstterminen 2023. 14 av 18 lärare som ansvarat för undervisningen innehar lärarlegitimation.

På det separata bladet med signaturer har den lärare som ansvarat för undervisningen signerat och daterat betygen för samtliga elever i undervisningsgruppen med egenhändig signatur.

Undantag från ovanstående finns i ämnet moderna språk, spanska. Där har en icke legitimerad lärare signerat betyget tillsammans med skolans biträdande rektor. Av intervju framgår att det fanns en legitimerad språklärare på skolan och att biträdande rektor inte tänkte på att det fanns lärare som var legitimerade. Vidare framgår det av utredningen att biträdande rektor är legitimerad lärare men inte är undervisande lärare på skolan.

I ämnet matematik har tre lärare signerat betygen varav en lärare som är olegitimerad signerat betygen tillsammans med biträdande rektor. Av betygskatalogen framgår inte för vilka elever respektive lärare fattat beslut om betyg för. Rektor uppger att matematikundervisningen i årskurs 9 bedrivs av tre lärare där elever från båda årskurserna är indelade i tre olika matematikgrupper. Den ena läraren undervisar i två av grupperna och de andra två lärarna undervisar i den tredje gruppen.

I ämnet historia är två lärare överstrukna och den som signerat betyget är biträdande rektor. I intervju med rektorn framgår det att den undervisande läraren i historia slutat och inte var på plats när betyget skulle signeras.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap. 17 och 18 §§ skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen (2011:185) finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen dels i slutet av

varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne (9 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Ornäs skolas arbete med beslut om betyg och betygskatalog avseende årskurs 9. Visserligen uppfyller skolan författningarnas krav avseende att betyg ska sättas i slutet av varje termin i de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen. Av utredningen framgår dock att inte varje betyg har en signatur. Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Då varje betyg är ett beslut är det en brist att det inte vid varje betyg finns en signatur med datering.

Av utredningen framgår även att biträdande rektor signerat betyg i historia, matematik och moderna språk istället för någon av de legitimerade lärarna som finns i skolans organisation. Av skollagen framgår att om en lärare inte är legitimerad ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Att biträdande rektor inte undervisar på skolan innebär att hen inte är lärare i skollagens mening i detta avseende, även om hen har lärarlegitimation. Att biträdande rektor signerat betyg istället för en legitimerad lärare är en brist.

Slutligen framgår av utredningen att det av betygskatalogen inte framgår vilka elever som respektive lärare i matematik beslutat om betyg för. Det framgår även att lärarna inte undervisar samtliga elever i matematik. Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas och av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska signera och datera det. Att det av betygskatalogen inte framgår vilka elever som respektive lärare fattat beslut om betyg för och att det därmed framstår som att lärarna beslutat om betygen tillsammans för alla elever är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen (2 kap. 8 § och 4 kap. 7 § skollagen).

Borlänge kommuns verksamhet vid Ornäs skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg och betygskatalog. Utredningen visar att bristerna i arbetet med betygsättningen endast avser delar av skolans arbete med betygsättning. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som

mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Borlänge kommun en anmärkning.

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Joakim Öberg.

Utredaren Peter Sjöberg har varit föredragande i ärendet.